

Ons anti pestbeleid

Pestprotocol

Van pesten naar een wij-gevoel

Mei 2019

Vooraf :

In het afgelopen jaar zijn wij intensief bezig geweest met het formuleren van gedachten rond het te voeren anti-pestbeleid op de Windroos.

Veel achtergrond informatie hebben we gehaald uit de Posicom readers, readers die samengesteld zijn door Theo Klungers.

Reader 1 betreft - van pesten naar een wijgevoel -

reader 2 betreft - van een moeilijke - naar een prettige groep - .

Deze readers fungeren dan voor een groot deel als uitgangspunt voor ons protocol en vandaar dat er in de onderstaande tekst regelmatig verwezen wordt naar hoofdstukken uit de genoemde readers.

In dit pestprotocol, de weergave van ons anti – pestbeleid wordt uitleg gegeven over achtergronden en wordt er een koppeling gemaakt met de Windroos omgeving. Er wordt gewerkt met ondersteuning van protocollen / hulproutes en hulpkaarten.

Deze worden als leidraad gebruikt bij pesten of bij het vermoeden van pesten .

Leerkrachten, ouders en kinderen werken met elkaar volgens deze principes en op de eerste groepsavonden van elk schooljaar komen ze ook aan de orde in de groepen.

Verder zijn ze, indien relevant, onderwerp van gesprek in de groepen en zijn een aantal onderdelen (mn. de tips) in overleg met de kinderen bedacht en vervolgens door de vertegenwoordigers in de schoolkring vastgesteld.

Inhoud :

1. uitgangspunten bij ons pestprotocol

- hoe is de schoolcultuur op de Windroos, hoe gaan we om met elkaar en waarom toch een anti - pestprotocol.

2. plagen, pesten en pestincident

- van pesten naar een wij-gevoel

3. signaleren

- vermoeden of signaleren van pesten bij een kind
- signaleren door leerkrachten , mogelijke signalen
- signaleren door leerkrachten met het vermoeden dat pesten mogelijk is ontstaan door groepsprocessen
- signaleren door ouders

4. hoe te handelen bij vastgesteld pestgedrag

5. tipkaart

6. klachtenroute

7. bijlagen

1. uitgangspunten bij ons pestprotocol;

hoe is overleg ingebed in onze schoolcultuur.

Vanuit onze onderwijs- en opvoedingsvisie is er op school een tolerante, open omgang met elkaar.

Daarnaast willen we de kinderen een veilige omgeving bieden een omgeving waarin ze kunnen ontwikkelen en groeien.

We gaan uit van open, positief communiceren en van mogelijkheden.

Als het gedrag van en de omgang tussen de volwassenen, personeel en ouders, zich in een vriendelijke, vertrouwelijke sfeer voltrekt, weerspiegelt het zich op de kinderen.

We gaan uit van levend leren:

- in samenhang met de wereld om ons heen
- ervarings- en ontwikkelingsgericht ..
- met oog voor de sociale en emotionele groei van kinderen
- kinderen leren van elkaar : sociale vaardigheden..wie is de leider, wie volgt.....

Binnen school kan over alles gepraat worden als het respectvol gebeurt. Het gaat om vertellen, luisteren, je mening vormen, overleggen, van gedachten wisselen, ervaringen uitwisselen. Kinderen leren dat er verschillende denkwijzen zijn, dat ieder een eigen mening kan hebben, dat iedereen er mag zijn, zoals hij is.

Ze leren rekening houden met elkaars wensen en gedragingen, kinderen groeien op in een democratische omgeving.

Gesprek en overleg zijn verankerd binnen de schoolorganisatie zoals daar zijn :

-op groepsniveau:

- : de kringen met - en voor kinderen en leerkracht

***De kring** is uitgangspunt van ons onderwijs. Die nodigt uit tot overleg.*

Kinderen komen aan het woord; leren naar elkaar luisteren, leren zelf een kring leiden, voorzitter te zijn. Ze leren terugvertellen wat gezegd is, anderen aan het woord laten.

Doordat overleg is ingebed in de dagelijkse gang van zaken van de school, zijn kinderen gewend over van alles met elkaar te praten.

Ook conflictsituaties worden besproken. Er worden afspraken gemaakt die ervoor zorgen dat een volgende confrontatie sneller herkend wordt en daardoor mogelijk escalatie voorkomt.

De rol van de leerkracht is van belang, de luisteraar, de doorgever van wat er gezegd is, de bewaker dat iedereen aanbod komt. Soms ook de aandrager van oplossingen.

Een voorbeeld is de klassenvergadering met schriftjes voor complimenten, klachten, voorstellen en afspraken,

- Gesprekken met ouders en leerkrachten:
groepsouder overleg; en oudergesprekken.
- Gesprekken met - en voor kinderen, ouders en leerkracht
rapportagegesprekken, en de gewoonte van tussendoor gesprekken op aanvraag van kind, ouder, leerkracht

-op schoolniveau:

- met - en voor kinderen en leerkrachten
de schoolkring: een vergadering van kinderen uit alle groepen
- met en voor ouders, schoolleiding en leerkrachten
het gemeenschappelijk groepsouder overleg (GOG)
de oudervereniging
- voor leerkrachten en schoolleiding
even samen theedrinken voor/na school, teamvergaderingen,
bouwvergaderingen,
IB gesprekken, persoonlijke voortgangsgesprekken van leerkracht met
schoolleiding
- voor de schoolleiding
overleg tussen directeur en IB-er
gesprekken en vergaderingen met leden van het bestuur
gespreken en vergadering met de staf

Onze schoolcultuur, onze manier van omgang en overleg met elkaar, kan preventief werken t.a.v. pesten en...toch kan het voorkomen dat er gepest wordt.

Dat er problemen ontstaan in een groep, bij een kind, in de thuissituatie, bij een ouder, binnen het team van leerkrachten.

In zo'n situatie wordt de veiligheid aangetast. Dan is het zaak dat alle betrokkenen (kinderen, leerkrachten, ouders, schoolleiding) een route weet te bewandelen om de veiligheid te herstellen.

Als pesten of pestgedrag voorkomt op school (we gaan ervan uit dat bij pesten de pester fout zit en niet de gepeste), ervaren we dat als een probleem voor alle mensen binnen de groep en / of binnen de school..

De routes die dan gevolgd moeten worden, moeten helder voor iedereen zijn uitgeschreven.

Binnen de school hebben er twee leerkrachten en één ouder de rol van intern vertrouwenspersoon,

de taak van de vertrouwenspersonen is :

- luisteren naar de hulpvraag en dit bespreken met hulpvrager
- de volgende stap naar de oplossing zetten (zie ook klachtroutekaart)

2. plagen, pesten en pestincident

wat is het verschil tussen plagen, ruzie, pesten

Je kunt spreken van **plagen** als beide partijen even sterk zijn , er wordt dan niet gesproken van een slachtoffer of een dader. Het is een steekspel, mensen mogen elkaar wel de plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen.

Bij **ruzie** is er sprake van een conflict over een bepaalde zaak, door het uit te praten kan dit opgelost worden . Bij **pestgedrag** gaat het niet om een zaak, maar om het beschadigen van een persoon.

Bij pesten is er een duidelijke slachtofferrol en een daderrol, pesten is slecht voor de sociaal emotionele ontwikkeling voor zowel het slachtoffer als de pester.

Pesten is kindermishandeling tussen kinderen onderling. (Bob van der Meer 'pesten op school ').

Het is van belang een **goede inschatting** te maken of het gaat om pesten of een incident (ruzie of plagen)..het heeft gevolgen voor de stappen die ondernomen moeten worden om een situatie helder te krijgen en vervolgens via de juiste stappen tot de beste oplossing te komen.

Pesten gaat over bewust en bij voortduring een ander/anderen emotionele en lichamelijke schade toe te brengen waartegen de gepeste zelf niet meer in staat is zich te verdedigen..

Dit kan buiten het oog van anderen gebeuren, thuis, op straat, op school. Van leerkracht naar kind, van ouder naar kind, van kind naar kind, van leerkracht naar leerkracht, binnen een groep naar een eenling of van een eenling naar een groep. Is vaak een verborgen situatie.

Bij een incident is er een situatie, die meteen duidelijk ingrijpen vraagt,
-doordat het meteen door de omgeving wordt opgemerkt, of
-doordat iemand de situatie aanbrengt...
-waarbij meteen niet-pluis gevoel opkomt..(dat mag niet, kan niet..)

Na een incident kan een peestsituatie ontstaan.

Bij een dergelijke situatie moet er zorgvuldig gekeken worden welke aanpak het beste is. Een bespreking in een kring van alle betrokkenen, pester en dader bij elkaar, kan zeer bedreigend zijn voor de gepeste ...

In het onderstaande protocol wordt aangegeven welke route er gelopen moet worden om een oplossing voor het probleem te vinden.

3.1 vermoeden of signaleren van pesten bij een kind :

Protocol voor leerkracht

na vermoeden of signaleren van pesten bij een kind:

bedenk: bij pesten zit de pester fout en niet de gepeste..

1. niet pluis gevoel bij een kind?
ga in gesprek met het kind
komen vermoedens uit?
bespreek met kind wat de beste weg is vanuit mogelijkheden
stimuleer dat praten helpt.
2. in geval van een duobaan: overleg met de duocollega
3. met ouders in gesprek
informeer of ze iets merken van pestgedrag
zijn vermoedens juist?
bespreek wat de beste weg is vanuit mogelijkheden
4. schakel de vertrouwenspersoon in
zie posicom van pesten naar een wij-gevoel: hfdstk 5.2 en 15 pesttest
zie klachtroutekaart
5. stap naar hulp en oplossingen: (als het gaat om pesten binnen de groep)
volg hulptips voor gepeste, pester en ooggetuige/meeloper
in hoofdstuk 6 posicom

3.2 signaleren door leerkrachten , mogelijke signalen :

Wanneer een kind opvalt in gedrag, of ineens een ander gedrag gaat vertonen en er treedt een niet-pluis gevoel op, mogelijk klopt er iets niet. In de onderstaande kaart staan signalen genoemd die mogelijk spelen rond het kind. Binnen ons team is afgesproken dat leerkrachten gericht kijken naar deze signalen, deze beoordelen en op grond van deze inschatting in gesprek gaan met het kind en vervolgens het traject van de protocol voor de leerkracht bij vermoeden of signaleren van pesten gaan doorlopen.

Is er iets aan de hand?

Typische kinderopvangsignalen

- regelmatig te laat opgehaald
- geen of weinig belangstelling van de ouders voor belevenissen van het kind
- afwijkend gedrag van het kind bij het halen en brengen door ouders
- zich niet willen uitkleden voor het slapen

Typische schoolsignalen

- leerproblemen
- taal of spraakproblemen
- plotselinge drastische terugval in schoolprestaties
- faalangst
- veel schoolverzuim
- altijd heel vroeg op school zijn na schooltijd op school blijven.
- geheugen- en concentratieproblemen
- geen of weinig belangstelling van de ouders voor (schoolprestaties van) het kind
- angstig bij het omkleden (bijv bij gym, zwemmen)
- afwijkend gedrag wanneer de ouders het kind van school halen
- kind wordt onverwacht uitgeschreven zonder afscheid.

Typische thuisignalen

- onveilige behuizing
- onhygiënische leefruimte
- sociaal geïsoleerd
- kind gedraagt zich anders als de ouders in de buurt zijn
- gezin verhuist vaak
- gezin wisselt vaak van huisarts of specialist
- huwelijksproblemen van de ouders
- lichamelijk straffen is gangbaar
- ouder schreeuwt naar een kind of gebruikt scheldwoorden
- ouder troost kind niet bij huilen
- ouder reageert niet of nauwelijks op het kind
- ouder komt afspraken niet na
- ouder heeft irreële verwachtingen naar het kind

3.3 signaleren door leerkrachten met het vermoeden dat pesten mogelijk is ontstaan door groepsprocessen

Bij het vermoeden dat pesten van een kind...

mogelijk is ontstaan door het groepsgebeuren:

(lees info hfdst 7 van pesten naar wij-gevoel)

verzamel informatie over je eigen handelen en het omgaan met elkaar in je groep.

(werk je in duobaan, praat er samen over en pak dit dan samen aan)

1. maak een **sociogram** wat valt op tav het vermoedelijk pesten
2. lees dan de reader: van een moeilijke groep naar een prettige groep.
Iedereen heeft recht op een respectvolle behandeling.
reflectie op eigen handelen en manieren van omgang.
3. groepsaanpak om **onderliggende verhoudingen en individuele problemen** helder te krijgen: neem de pesttest af (posicom website)
 - houd een **kringgesprek**: Vanuit een wie vraag: wie is er wel eens geplaagd, gepest, wat is het verschil, wie heeft er weleens gepest, geplaagd, wat doe/zeg je dan..wat doet de ander..
Bespreek tips voor gepeste, pester, meeloper.
 - bespreek **binnengekomen informatie**
bijv post over de kindertelefoon of een poster of nieuwe site over pesten.. hoe zit dat in onze groep met pesten, intimidatie, plagen hoe gaan we om met elkaar.. Hoe maken we het gezellig met elkaar?
 - vraag de **vertrouwenspersonen voor een gesprek met je groep** ..
wat doe je bij een niet pluis gevoel...wat zouden redenen kunnen zijn om te pesten,
observeer zelf de groep, welke reacties geven kinderen en herken je in het meedoen of de kinderen gepest worden, pester of meeloper zijn.
 - schrijf **geleide teksten** over: ik ben/heb weleens gepest, geplaagd,
Bij dagboek teksten respectvol omgaan of het kind het in de kring wil lezen, aan jou wil laten lezen of voor zichzelf wil houden.
 - "sociaal" vaardigheidsoopdrachten tijdens een **dramales/spelles**:
(Panta Rhei: voor de bovenbouw paarse boekje school
En speels omgaan met agressie (orthotheek).
 - **observeer het buitenspelen** in de pauze.
 - Lees hfdst 6 van pesten tot een wij-gevoel over alle betrokkenen
- 4.. **schakel de vertrouwenspersoon** in,
en bespreek wat de beste weg is vanuit mogelijkheden.
 - organiseer samen **een ouderavond** over de sfeer in de groep en hoe de kinderen omgaan met elkaar. Over communiceren.
(goed idee pesttest voor kinderen afnemen in dezelfde week als pesttest voor ouders tijdens de ouderavond..zie voor ouderavond ook hdst 8 over communiceren)

3.4 signaleren door ouders :

Protocollijn voor ouders na vermoeden of signalering van pesten

1. niet pluis gevoel bij je kind (zie signalenkaart)
ga in gesprek met je kind
2. bij juistheid van vermoedens
bespreek met je kind wat de beste weg is..
wat een veilig gevoel geeft naar een oplossing.
3. zie de algemene school klachtroute:
bepaal je eigen route
naar de leerkracht, (met mogelijk oplossing in de groep)
naar de vertrouwenspersoon binnen school
(met mogelijk oplossing in gesprekken met het kind)
naar de schoolleiding,
naar bestuur 't sticht
of vertrouwenspersoon buiten school.
En uiteindelijk naar klachtencommissie

Bedenk dat wij uitgaan van:

- Bij pesten zit de pester fout en niet de gepeste.
- Bedenk dat, bij serieus pesten, de weg naar de pester, zijn/haar ouders....
zeer bedreigend kan zijn.

4. hoe te handelen bij vastgesteld pestgedrag

protocollijn t.a.v. de pester:

1. leerkracht heeft gesprek met de pester, waarin duidelijk het ongewenste gedrag wordt benoemd...zijn handelen wordt afgekeurd..; ook het inlevingsvermogen t.a.v. de gepeste komt aan de orde.
Is het een incident, dan zal een goed gesprek inzicht geven en het pesten stoppen...mogelijk leermoment drama les over omgang met elkaar;
over de baas spelen, schrijven over plagen en pesten, zonder nadrukkelijk te noemen om welke personen het gaat.
De gepeste geruiststellen en de gepeste vragen het incident in gesprek met pester af te sluiten.
2. Als het gedrag niet verbetert, het pesten gaat door, start opbouw van een archief over ongewenst gedrag en volgt een gesprek met ouders
(vanaf dit moment heeft alleen de gepeste zeggenschap over in gesprek gaan of in contact komen met de pester...) over het ongewenste gedrag.
3. intern vertrouwenspersoon wordt ingeschakeld...
Gesprekken tussen pester en vertrouwenspersoon met als doel:
zoeken naar inzicht in eigen handelen, van waaruit gaat hij/zij pesten.
-gaat het om macht,
-is hij/zij bang,
-heeft hij/zij in de gaten hoe erg het pesten is.
-wordt hij /zij zelf gepest.
(Zie klachtroute...tijd voor melding bij de schoolleiding en mogelijk gesprek met de schoolleider)
4. a. verslaggesprek n.a.v. gespreksronde punt 3. met ouders, leerkracht, intern vertrouwenspersoon en pester met als doel gezamenlijke aanpak van thuis en school. Gevolg kan zijn: een sociale vaardigheidstraining zijn.

Er kan een verwijzing naar Riagg, of schoolmaatschappelijk werk volgen.
Vanaf dit moment:

b. vaste contactmomenten met kind/leerkracht of kind/
vertrouwenspersoon om de ontwikkeling te volgen.

Vanaf dit moment worden mogelijke sancties afgesproken...

Contract wordt gemaakt met de pester: hij/zij moet
meewerken aan een veilige school voor iedereen.

Het ongewenste gedrag moet stoppen..

5. verbetert het gedrag niet, of werkt de samenwerking tussen ouders en school niet voldoende, volgt nu een gesprek met schoolleiding, ouders, leerkracht en vertrouwenspersoon...
De schoolleiding kan tot sancties over gaan: van uitsluiten van lessen met de groep tot langdurig isoleren van de pester naar een andere plek in school.
6. Gaat het pesten door wordt een externe vertrouwenspersoon ingeschakeld,
7. Bij een niet bevredigend resultaat wordt een klacht ingediend bij de klachtencommissie.

5. Tipkaart

De tipkaart is opgesteld door kinderen met tips ten aanzien van :

- kinderen die worden gepest
- kinderen die pesten
- kinderen die meelopen
- kinderen die digitaal worden gepest

De aanzet voor de tipkaart is gemaakt in de groepen en vervolgens zijn deze tips besproken in de schoolkring en is deze tipkaart vastgesteld.

Tipkaart

Tips voor kinderen die worden gepest :

- Blijf er niet mee zitten
- Vertel het iemand..je vader, moeder, vriend, vriendin, juf, meester, vertrouwenspersoon in school...
- Bel of chat met de kindertelefoon
- Probeer pesten te negeren (er niet op letten) want anderen vinden het leuk om je boos te zien
- Vragen waarom iemand het doet – jij wilt toch ook niet gepest worden ?

Tips voor kinderen die pesten ;

- Stop is stop
- Bedenk hoe je jezelf zou voelen

Tips voor kinderen die meelopen :

- Zeg het tegen de juf of iemand die vertrouwd is
- Zoek een goede vriend die niet meeloopt zodat jij dat zelf ook niet meer doet
- Ga niet meedoen met de pester
- Ga met de pester praten
- Ga geen partij kiezen Allebei stoppen

Tips voor kinderen die digitaal worden gepest :

- Meld vervelende e-mailtjes aan je vader,moeder,juf,meester
- Print vervelende e-mailtjes uit als bewijs
- Geef nooit zomaar privé gegevens weg, zoals: Naam, telefoonnummers, adres, naam of adres van school / sportclub ed.
- Overleg met een ouder of leerkracht
- Meld bedreigingen altijd bij je ouders, leerkracht chatbox moderator
- Blokkeer personen die verdelend doen en log eventueel met een nieuwe naam in.

6. Klachtenroute

De klachtenroute is een protocol welke schooloverstijgend is vastgesteld, ouders kunnen de routes die in dit protocol worden genoemd langslopen bij klachten die op allerlei terreinen rond de school kunnen spelen.

Kaart 1

Klachtroutes			
1	2	3	4
klacht van onderwijskundige aard: O.a. methode aanpassing programma toetsing, beoordeling	klacht van school-organisatorische aard O.a. vakanties, vrije dagen, schoolbijdrage (Oudervereniging/MR) inzetten toetscapaciteiten/RT/IB	klacht over ongewenst gedrag O.a. agressie geweld racisme discriminatie pesten	klacht over ongewenst gedrag seksuele intimidatie Meld- en aangifte plicht voor iedereen in de school bij vermoeden van seksuele intimidatie naar een kind/minderjarige
gesprek met de leerkracht		gesprek met de leerkracht	
		Indien geen bevredigend resultaat; gesprek met de intern vertrouwenspersoon	gesprek met de intern vertrouwenspersoon
indien geen bevredigend resultaat: gesprek met de schoolleiding	gesprek met de schoolleiding	melding intern vertrouwenspersoon bij schoolleiding en bestuur 't sticht	melding intern vertrouwenspersoon bij schoolleiding en bestuur 't sticht
indien geen bevredigend resultaat: Gesprek met /klacht bij bestuur 't sticht	indien geen bevredigend resultaat: gesprek met/klacht bij bestuur 't sticht		
indien geen bevredigend resultaat: gesprek met externe vertrouwenspersoon	indien geen bevredigend resultaat: gesprek met externe vertrouwenspersoon	indien geen bevredigend resultaat: gesprek met externe vertrouwenspersoon	indien geen bevredigend resultaat: gesprek met externe vertrouwenspersoon
indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij klachtencommissie	indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij klachtencommissie	indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij klachtencommissie	indien geen bevredigend resultaat: klacht indienen bij klachtencommissie
De klager beslist over de te volgen route; behalve in route 4			

7. bijlagen, overzicht van de beschikbare hulpmaterialen voor ouders en kinderen

.hulpmateriaal voor leerkrachten ouders en kinderen:

a. in kaarten in iedere groep aanwezig:

- klachtroute
- Typische signalen .. is er iets aan de hand..
- protocol voor de leerkracht bij vermoeden of signaleren van pesten
- Tips voor kinderen die gepest worden
- Tips voor kinderen die digitaal gepest worden.
 - Deze tips worden samen met de kinderen doorgenomen en/of aangevuld;
 - daarna vastgelegd in dit protocol.
- protocol voor ouders bij vermoeden of signaleren van pesten
 - Deze tips worden samen met de ouders in het GOG doorgenomen en /of
 - Aangevuld en vastgelegd in dit protocol.
- protocol t.a.v de pester

b. in achtergrond informatie

- twee posicom readers in iedere groep aanwezig
 - i. Van pesten naar een wij-gevoel
 - ii. Van een moeilijke groep naar een prettige groep
- 'pesten op school 'Bob van der Meer

